

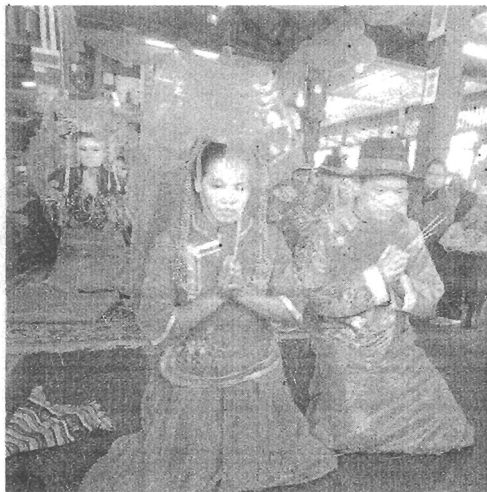
วิวาห์หวานกลางคลองลัดพลี ที่ “เหล่าตึกลัก”

ลอยเรือวิวาห์

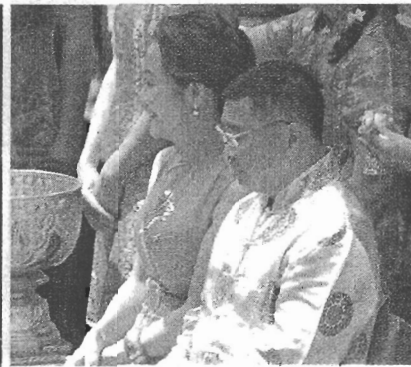
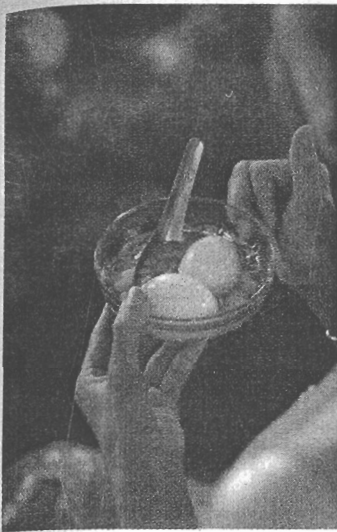
เจ้าบ่าวไปรับเจ้าสาว

พิธีไหว้พินิต ไหว้เจ้าที่ในบ้าน ไหว้บรรพบุรุษ

แม้ทุกวันนี้ “ตลาดน้ำเหล่าตึกลัก” ไม่คึกคักเหมือนเมื่อก่อน เพราะเมื่อมีถนนหนทางตัดผ่าน การติดต่อค้าขายทางเรือก็เริ่มซบเซา แต่จากที่เราได้มาร่วมงาน “วิวาห์ทางน้ำ อลังการมหามงคลทอง” ในวันเสาร์ที่ 26 พฤษภาคม ที่ผ่านมาน บ้านอิงชลาลัย ตลาดน้ำเหล่าตึกลัก ดำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผู้คนที่มาร่วมงานต่างยอมรับว่า ตลาดน้ำแห่งนี้สามารถคงเอกลักษณ์ของชุมชนแบบดั้งเดิมไว้ได้เกือบทั้งหมด วันมงคลวันนี้มีเสียงกลองเชิดสิงโต เสียงพิณกร

...อ่านต่อหน้า 60

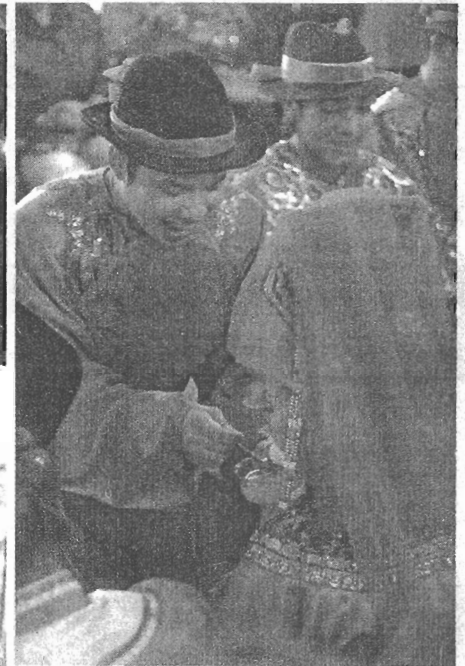

กฤษ วัลลิเสนา ณ อยุธยา
ปลัดจังหวัดราชบุรี และภริยา

ชนมอี
(บัวลอยไข่หวาน)

นนทกมล
ธรรมรัตน์
พิธีกรงาน

"กินไข่หมดฟองจะได้ลูกชาย"

นายอำเภอชนาญวดี ปานชนมอีให้ภริยา

พิธีรดน้ำสังข์

ณรงค์ ครองชนม์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เฝ้าน้ำผากเจ้าบ่าว

พิธียกน้ำชา

พิธีเปิดหน้าเจ้าสาว

ปาวประกาศถึงขั้นตอนต่างๆของประเพณีวิวาห์แบบจีนโบราณ ปลูกให้ตลาดน้ำที่เคยซบเซาหลับใหลกลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาอีกครั้ง

การจัดงาน “วิวาห์ทางน้ำ อลังการงานวิวาห์มหามังกรทอง” ในปีนี้ซึ่งเป็นปีมะโรง ตามความเชื่อของคนจีนนั้น เป็นปีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดใน 12 นักษัตร และยังถือเป็นเรื่องมงคลสำหรับคู่บ่าวสาวในเรื่องของการมีบุตร ลักษณะของงานจึงเน้นในเรื่องความยิ่งใหญ่ของมังกรที่เข้ามาร่วมแสดงความยินดีแก่บ่าวสาวภายในงาน และยังเป็นมงคลแก่ผู้ที่มาร่วมงานอีกด้วย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดตราดบุรี **ชนม์ขันธ์ บุญญานุสาสน์** เป็นประธาน พร้อมด้วย **ณรงค์ ครองชนม์** รองผู้ว่าราชการจังหวัดตราดบุรี **กฤษ รังสิเสนา ณ ออยุธยา ปลัดจังหวัดตราดบุรี** และ **ชนาญวัด จิตรภิรมย์ศรี** นายอำเภอดำเนินสะดวก ให้เกียรติเข้าร่วมเป็นคู่ใหญ่ในงานมงคลสมรส พิธีตอนเช้าเริ่มขึ้นเมื่อเวลา 06.30 น. เป็นการทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือของคู่บ่าวสาว ขบวนแห่ขันหมากทางน้ำโดยขบวนแห่สิงโตมงคลคู่รัก เรือของไหว้และขันหมากเรือแขกผู้มีเกียรติ โดยเรือขบวนขันหมากทางน้ำเคลื่อนออกจากวัดราษฎร์เจริญธรรม (วัดสุน) ผ่านคลอง-ดำเนินสะดวกเข้าสู่ตลาดน้ำเหล่าตั๊กลัก ญาติฝ่ายเจ้าสาวรอรับผ่านประตู 9 มงคล ประตูเงิน ประตูทอง ประตูนาค ก่อนเข้าสู่พิธียกน้ำชา และรดน้ำสังข์ทางน้ำ จากนั้นเป็นพิธีจดทะเบียนสมรสในเรื่องของคู่บ่าวสาว

ผู้ใหญ่บ้านหญิงคนเก่ง **ธิดา อยู่พงษ์พิทักษ์** แห่งหมู่ 8 ต.ดำเนินสะดวก เป็นพิธีกรฝ่ายพิธีการที่มาเล่าขานถึงขั้นตอนและความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีวิวาห์จีนโบราณ เริ่มกันตั้งแต่เจ้าบ่าวในพิธีจึงต้องเตรียมเครื่องขันหมาก โดยทั่วไปนิยมส้มเชิงผลเขียวๆ ติดตัวอักษรจีน “ซังฮี้” แปลว่า คูณดี ไว้ทุกผล จัดเป็นเลขคู่ บางบ้านอาจเรียกเป็นชุดหมูสด เช่น ขาหมู ตับหมู กระเพาะหมูสดๆ หรือฝ่ายเจ้าบ่าวอาจนำเงินใส่ซองหน้าซองเขียนว่า ใช้ซื้อขาหมู ซื้อกระเพาะหมู แทนก็ได้

บรรยากาศในงาน

แต่ของสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ขนมหันหมากหรือขนมแต่งงาน เป็นขนมสี่ จะใช้ 4 สี่หรือ 5 สี่ก็ได้ สำหรับแจกให้กับเหล่าญาติๆ เช่น ขนมเหนียวเคลือบงา ขนมเปียะ ขนมถั่วตัด ขนมข้าวพองทุบ และขนมโก๋อ่อน พร้อมทองเงิน 4 ชอง ที่พ่อแม่ของเจ้าบ่าวจะต้องให้กับพ่อแม่ของเจ้าสาวเพื่อเป็นค่าตัวทำผม แต่งหน้า และของที่สี่เป็นทุนตั้งตัว ชองแรกเป็นค่าน้ำนม ชองที่ 2 เป็นค่าเสื้อผ้า ชองที่ 3 เป็นค่าทำผม แต่งหน้า และชองที่ 4 เป็นทุนตั้งตัว ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับความปรานีของพ่อแม่เจ้าสาวว่าจะคืนให้คู่บ่าวสาวเอาไว้ใช้เริ่มต้นชีวิตคู่หรือไม่

ในวันงานของทั้งหมดที่กล่าวมาจะบรรจุไว้ในหีบแล้วให้ผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน พร้อมกับดวงชะตาถูกโฉลกต้องกับคู่บ่าวสาว เป็นผู้หีบจากขบวนขันหมากเข้ามาในบริเวณงานเมื่อเข้ามาถึง ผู้ที่หีบจะต้องใช้ไม้คานเขี่ยฝาหีบให้เปิดออก โดยห้ามใช้มือเปิดเด็ดขาด เพราะคนจีนถือว่าวันแห่ขันหมากเป็นวันแรง ถ้าหากคนหีบเป็นคนดวงอ่อน ก็จะทำให้เจอกับโชคร้าย จากนั้นจึงนำของภายในหีบออกมาวางเรียงกันเพื่อแสดงต่อหน้าญาติๆ และสักขีพยานที่มาร่วมงาน

สำหรับเจ้าสาวในการเตรียมของเพื่อออกเรือนมีข้าวของเครื่องใช้มากมาย เริ่มจาก**เอี่ยมแต่งงาน**ซึ่งเป็น**เอี่ยมสีแดง** ตรงอก**เสื้อเอี่ยมมีช่องกระเป๋าบักตัวอักษร “แป๊ะนี้ไห่เส่า”** แปลว่า อยู่กินกันจนแก่เฒ่า ในกระเป๋ายี่เอี่ยมบรรจุทองคำเม็ดพิช 5 ชนิด มีความหมายว่าเจริญงอกงาม พร้อมต้นขุ่นเจ้าหรือต้นเมยหลวง 2 ต้น

สลัดกันป้อน

กิดา อู่พงษ์พิทักษ์

และปิ่นทองที่ทำเป็นตัวลายภาษาจีนว่า “ยู่อี้” แปลว่า สมปรารถนา เสียบไว้ให้ปลายโศลกพันขอบกระเป๋าค้นขึ้นมา นอกจากนี้ยังมีเชือกแดงสำหรับผูกเอว มีตัวหนังสือ “ซ่งอี” แปลว่า คุณยี่ดี มีแผ่นหัวใจสีแดงสำหรับติดเครื่องประดับทอง เครื่องประดับเพชร ซึ่งจะมีมากแค่ไหนขึ้นอยู่กับฐานะของเจ้าสาว ไม่เพียงเท่านั้น เจ้าสาวยังต้องเตรียมกะละมังสีแดง 2 ใบ ถังน้ำสีแดง 2 ใบ กระป๋องน้ำสีแดง 2 ใบ กระโถน 1 ใบ พร้อมกระจก กรรไกร ค้าย เข็ม ถาดสีแดง และของที่ต้องจัดเป็นจำนวนคู่ อย่าง ตะเกียบ ขุดน้ำชา พัดแดง สำหรับเจ้าสาวถือตอนส่งตัว นอกจากนี้ยังมีผ้าปูที่นอน ผ้าท่ม 1 ผืน หมอน 1 ชุด ซึ่งจะมี 4 ใบ หรือ 5 ใบก็ได้ ประกอบไปด้วยหมอนข้าง 1 คู่ หมอนหนุน 1 คู่ หมอนหนุนใบยาว 1 ใบ ซึ่งหมอนใบยาวนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้ ถ้าเจ้าสาวฐานะดี พ่อแม่อาจจะจัดเครื่องอำนวยความสะดวกอื่นๆให้ด้วย เช่น ทีวีจอยักษ์ ตู้เย็น จักรเย็บผ้า ประมาณนี้ แล้วสุดท้ายยังมีหมวก 1 เล่มที่เป็นเคล็ดมงคลตามภาษาจีนเขียนว่า “ชีชีฮูฮิว” หมายถึง ทุกๆเวลาจะได้มีทรัพย์

เมื่อถึงวันยกขันหมาก เจ้าบ่าวจะยกขันหมากมาที่บ้านเจ้าสาว มอบสินสอดทองหมั้น และเครื่องขันหมากที่เตรียมมาให้ ฝ่ายเจ้าสาวต้องเก็บขนมแต่งไว้ครึ่งหนึ่ง และส่งอีกครึ่งหนึ่งคืนให้ฝ่ายเจ้าบ่าว พร้อมส้มเซ่งที่ติดตัวอักษร “ซ่งอี” จัดเป็นจำนวนผลคู่ กับเอวแดงที่มีปิ่นทองเสียบอยู่ ในเช้าวันที่เจ้าบ่าวมารับตัวเจ้าสาว ฝ่ายเจ้าบ่าวจะนำปิ่นทองมามอบให้เจ้าสาว

ให้ติดผมก่อนออกจากบ้าน นอกจากส้มเซ่งแล้ว ฝ่ายเจ้าสาวจะให้กล้วยทั้งเครือกับฝ่ายเจ้าบ่าวเพิ่มไปด้วย เพื่อเป็นเคล็ดว่าจะได้มีลูกหลานว่านเครือสืบสกุล กล้วยทั้งเครือนอกจากจะมีความหมายให้มีลูกหลานสืบสกุลแล้วยังหมายถึง “ตั้งเอาสิ่งที่ดีเข้ามา”

เมื่อถึงวันแต่งงาน เจ้าบ่าวจะต้องเดินทางไปรับเจ้าสาวตามฤกษ์ ในขบวนที่ร่วมเดินทางไปรับเจ้าสาวนั้นจะประกอบไปด้วยกลุ่มญาติที่เป็นชายล้วนๆ เจ้าบ่าวจะต้องเตรียมช่อดอกไม้ไปด้วย 1 ช่อ และนำปิ่นทองผูกติดกับกึ่งทับทิมสำหรับประดับผมมาด้วย โดยปิ่นทองจะทำปิ่นทองหรือ “ยู่อี้” นั้นมามอบให้กับแม่ของเจ้าสาว เพื่อนำปิ่นทองนี้มาประดับผมให้กับเจ้าสาว ที่สวมชุดแต่งงาน และแต่งหน้าทำผมสวยงามรออยู่ในห้องด้านใน การทำเช่นนี้ถือเป็นการอวยพรให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวโชคดี เมื่อเจ้าบ่าวเดินทางมาถึงบ้านเจ้าสาว ก็จะพบกับประตูเงิน ประตูทอง ตรงนี้เจ้าบ่าวจะต้องให้ “เส้าตัว” หรือพี่เลี้ยงของเจ้าบ่าวคอยจ่ายค่าผ่านทางเพื่อเข้าไปหาเจ้าสาวที่อยู่ในห้อง กว่าจะได้มาถึงตัวเจ้าสาวนั้นต้องผ่านด่านประตูเงิน ประตูทอง โดยพี่เลี้ยงของเจ้าบ่าวต้องคอยให้อั่งเปา ค่าผ่านทาง เพื่อที่เจ้าบ่าวจะได้ไปหาเจ้าสาวที่นั่งรอเจ้าบ่าวอยู่ในห้อง ซึ่งเป็นช่วงที่สร้างรอยยิ้มความสนุกสนานให้กับญาติพี่น้องและแขกที่เข้ามาร่วมในงานเป็นอย่างมาก เมื่อผ่านด่านทั้งหมดแล้วเจ้าบ่าวจะนำช่อดอกไม้ที่เตรียมมามอบให้เจ้าสาว จากนั้นจึงพากันออกมาเคารพพ่อแม่ และประกอบพิธีแต่งงานด้านนอก

พิธีแต่งงานเริ่มจากการไหว้ฟ้าดิน ไหว้เจ้าที่ในบ้าน ไหว้บรรพบุรุษ ไหว้พ่อแม่ เพื่อเป็นการบอกกล่าว ว่าทั้งคู่ได้แต่งงานกันแล้ว และพิธียกน้ำชาคารวะญาติผู้ใหญ่ หรือ “ซ่งเตี” ผู้ใหญ่ที่เชื้อสายนับเขาจากคู่บ่าวสาวเป็นท่านรองผู้ว่าฯ ท่านปลัดจังหวัด และนายอำเภอ คู่บ่าวสาวคุกเข่าลงพร้อมกับรินน้ำชาใส่ถ้วยชา 2 ใบที่เตรียมไว้วางลงบนถาดแล้วส่งให้ ผู้ใหญ่จะรับถ้วยชามาดื่มโดยจะจับแค่นิดหน่อย ห้ามจับหมดถ้วย เพราะถือว่ามอบน้ำชาที่เหลือเป็นทุนกลับไปให้บ่าวสาว แล้วให้ใส่ให้พร และเงินทองเพื่อเป็นทุนตั้งตัว จากนั้นบ่าวสาว

หลานเขยภักตน้ำชา ให้ญาติผู้ใหญ่ท่านอื่นตามลำดับ
อาวุโส แต่ทุกครั้งที่ยกน้ำชา ต้องรินชาใส่ถ้วย 2 ใบ
ทุกครั้ง ลักษณะของกาและถ้วยชาที่เหมาะสมในพิธียก
น้ำชา ต้องเป็นถ้วยชาจีน ไม่ควรใช้ถ้วยชาที่มีหู เพราะ
เป็นถ้วยชาแบบฝรั่ง และควรมีภาชนะในการยกน้ำชาด้วย
ทุกครั้ง ส่วนชาที่ใช้ในพิธีจะเป็นชาจีนหรือชาฝรั่งก็ไม่ผิด
ธรรมเนียมแต่อย่างใด

เสร็จพิธียกน้ำชา คู่บ่าวสาวจึงกินขนมบัวลอย-
ไข่หวาน (ขนมอี๊สัสมพุ) ทั้งนี้เชื่อว่าการรับประทาน
บัวลอยเป็นการอวยพรให้ชีวิตคู่มีความกลมเกลียวทำอะไร
ก็จะลุล่วงไปได้ด้วยดี (อย่างไรก็ตามบางบ้านอาจมีการ
ตั้งโต๊ะให้คู่บ่าวสาวกินอาหารมงคล 10 อย่าง ได้แก่

1. วุ้นเส้น เส้นหมี่หรือบะหมี่ หมายถึง ให้อายุยืนยาว
รักกันนานๆ
2. เท็ดหอม หมายถึง ชีวิตคู่ที่หอมหวาน
3. ผักกูดข่าย หมายถึง ให้รักกันนานๆ หรือร่ำรวย
4. ผักกาดช่อไหม้ หมายถึง ให้รักใคร่ปรองดองกัน
5. หัวใจ-
หมู หมายถึง ให้รักกันเป็นใจเดียว
6. ไข่หมู-กระเพาะหมู
(อย่างใดอย่างหนึ่ง) หมายถึง ให้ปรับตัวเข้าหากัน
7. ดับ
หมายถึง ให้ความรุ่งเรืองและเจริญก้าวหน้า
8. ปลา
หมายถึง ให้ร่ำรวยเหลือกินเหลือใช้
9. ปู หมายถึง ทำ
อะไรคล่องแคล่วว่องไว ขยันทำมาหากิน
10. ไก่ หมายถึง
ความมีสติปัญญา กล้าหาญ และเที่ยงตรง แล้วจึงให้เวลา
พ่อแม่ไปใช้นรยแต่งงาน) ในระหว่างทำพิธี บรรดาญาติๆ
จะมาร่วมรับประทานขนมบัวลอยรอเจ้าบ่าวและเจ้าสาวกัน

คู่บ่าวสาวที่แต่งงานมาในงานวันนี้ ผู้ใหญ่ธิดา
กล่าวว่าครบครันตามพิธีจีนสมัยโบราณ ซึ่งนิยมสวมชุด
แดงเป็นสีมงคล รวมทั้งผ้าคลุมหน้า ก็เป็นผ้าแดงด้วย
เช่นกัน เจ้าสาวมีผ้าคลุมหน้าไว้ตลอดตามความเชื่อที่ว่า
เป็นการบอกถึงความอ่อนเยาว์ พรหมจารี และป้องกัน
สิ่งชั่วร้ายไม่ให้ลักลอบเข้าหาเจ้าสาว พิธีเปิดผ้าคลุมหน้านั้น
เจ้าบ่าวใช้ไม้ด้ายหรือพัดเกี่ยวผ้าคลุมหน้าเจ้าสาวให้เปิดออก
แสดงถึงการมีสิทธิในตัวเจ้าสาว พร้อมปกป้องคุ้มครอง
ดูแลเจ้าสาวตลอดไป เมื่อเสร็จพิธีไหว้พาดินแล้วก็ถือว่า
บ่าวสาวทั้งสองเป็นสามีภรรยาแล้วโดยถูกต้อง จากนั้นก็
ส่งตัวทั้งคู่เข้าสู่ห้องหอ ซึ่งการแต่งงานแบบจีนเรียกกัน

ชนาญาติ จิตรกรรมศิลป์ นายอำเภอดำเนินสะดวก

ติดปากว่า แต่งเข้าบ้าน เนื่องจากฝ่ายหญิงจะไปเริ่มชีวิต
ครอบครัวที่บ้านของฝ่ายชายเสมอ

พิธีการที่สำคัญอีกช่วงหนึ่งของงานวิวาห์ทางน้ำ
อลังการงานวิาวห่มหามังกรทองคือ **พิธีรดน้ำสังข์ทางน้ำ**
ซึ่งคู่บ่าวสาวต้องกลับไปลงเรืออีกครั้ง แล้วฝ่ายภักต
แฉวนำเรือคู่บ่าวสาวเข้าเทียบท่าหน้าหน้าเรือนไม้ซึ่งจัดไว้
อย่างสวยงาม โดยคู่บ่าวสาวจะยื่นมือพนมวางที่กราบเรือ
แล้วท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานในการรดน้ำสังข์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ปลัดจังหวัดราชบุรี และ
นายอำเภอดำเนินสะดวกซึ่งนั่งอยู่ ณ ท่านี้ก็ยกสังข์ขึ้น
รดน้ำอวยพรคู่บ่าวสาว ท่ามกลางเสียงกลองเชิดมโหรีที่
โหมตีตั้งลั่นเอาฤกษ์เอาชัย

ช่วงบ่าย มีกิจกรรมมวยทะเล การแข่งขัน
ชักเย่อทางน้ำ การแข่งขันร้องเพลงรัก ส่วนกลางคืน มี
พิธีฉลองมงคลสมรส โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
ในพิธี มีกิจกรรมประกอบมาน้ำเรื่องตำนานการยะ
ตลาดน้ำเหล่าตึกถัก การแสดงชุดระบำฟูดอกไม้ฟ้า การ
แสดงชุดรำพัดชนนถ เพื่อกระตุ้นยอดนักท่องเที่ยวรวมถึง
กิจกรรมการแข่งขันต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
ชุมชนด้วยกันเอง และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว
สมกับความยิ่งใหญ่ของงานวิวาห์ห่มหามังกรทอง จริงๆละ

